

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 147/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho prerokoval námietku zaujatosti sťažovateľky **BPT LEASING, a.s.**, Drieňová 34, Bratislava, IČO 31 357 814, zastúpenej Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, vznesenú proti sudkyňi I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Jane Baricovej v konaní vedenom na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 567/2024 a takto

r o z h o d o l :

- Sudkyňa I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Jana Baricová **nie je vylúčená** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 567/2024.
- Toto uznesenie **n a d o b ũ d a** právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav

- Ústavný súd vedie pod sp. zn. Rvp 567/2024 konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 25Odi/1/2018 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3CoKR/12/2020.
- Vec bola náhodným výberom elektronickými prostriedkami pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Baricovej, členke I. senátu ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miloš Maďar, predseda senátu a sudca spravodajca, Jana Baricová a Miroslav Duriš, členovia senátu.
- Dňa 28. februára 2024 bola ústavnému súdu doručená námietka zaujatosti sudkyne Jany Baricovej, ktorú právny zástupca sťažovateľky odôvodnil „*negatívnu osobnou zaujatosťou*“ proti jeho osobe. Právny zástupca sťažovateľky uviedol, že sudkyňa Jana Baricová v inej právnej veci vedenej ústavným súdom ako sudkyňa spravodajkyňa v odôvodnení nálezu (sp. zn.

I. ÚS 381/2022 z 1. decembra 2022) uviedla: „*Spomínaná procesná aktivita sťažovateľky (aj s ohľadom na to, že napokon jej súdom boli priznané trovy v menšej výške ako v pôvodnom uznesení, pozn.) vyvoláva dojem účelového podania v snahe oddialiť skončenie napadnutého konania ako celku s vedomím, že v danom čase ústavný súd rozhoduje o podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky na prietahy v konaní.*“, čo právny zástupca sťažovateľky považuje za osobne ladenú lživú invektívu a vyvoláva to jeho dôvodnú pochybnosť o jej nestrannosti pri rozhodovaní o ním podávaných ústavných sťažnostiach, keďže bol zástupcom sťažovateľky aj v základnom konaní, aj v konaní pred ústavným súdom a uvedené tvrdenie ho osočuje z účelového a zo ziskuchtivého predlžovania konania.

4. Podľa názoru právneho zástupcu sťažovateľky „*nič iné, než osobný motív, predsa nemôže vysvetliť takéto nevecné osobné invektívy, naviac založené na zjavnom prekrútení skutkového stavu*“.

5. Sudkyňa Jana Baricová sa k námietke zaujatosti vyjadrila tak, že sa necíti vo veci zaujatá, nemá žiadny pomer k sťažovateľke, ostatným účastníkom konania, ich zástupcom ani k veci a nemá žiadny pomer ani k právnenému zástupcovi Mgr. Vladimírovi Šárnikovi.

6. Vo vzťahu k námietke poukazuje na to, že právnym zástupcom sťažovateľky uvádzaná, resp. citovaná veta, ktorá je v spomínanom náleze súčasťou bodu 16, nie je a ani nemôže byť nijako osobne ladená ani motivovaná (vzťahuje sa na sťažovateľku, nie na jej právneho zástupcu) a je súčasťou celého odôvodnenia nálezu vo veci sp. zn. I. ÚS 381/2022, osobitne jeho časti IV.3. (body 15 až 21), pričom vyplynula z obsahu spisového materiálu, a v tomto celom kontexte ju treba aj posúdiť.

7. Sudkyňa Jana Baricová odkazuje zároveň na § 49 ods. 1 druhej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

II.

Posúdenie veci ústavným súdom

8. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

9. Podľa čl. IV bodu 1 písm. b) rozvrhu práce na rok 2024 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje druhý senát, ak ide o sudcov prvého senátu.

10. Pokynom predsedu ústavného súdu z 11. marca 2024 bola námietka zaujatosti vznesená právnym zástupcom sťažovateľky proti sudkyňi Jane Baricovej pridelená II. senátu ústavného súdu, ktorý ho v súlade s citovaným článkom rozvrhu práce prerokoval v zložení Peter Molnár (predseda senátu a sudca spravodajca) a sudcovia Peter Straka a Ľuboš Szigeti (ďalej len „námietkový senát“).

11. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania.

12. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

13. V súvislosti s posudzovaním subjektívnej nestrannosti treba vychádzať z prezumpcie nepredpojatosti dotknutého sudcu a zistiť, či jeho vyjadrenia alebo správanie v konkrétnej veci neposkytujú dôkazy na vyvrátenie tejto domnienky. Z obsahu oznámenia sudkyne Jany Baricovej vyplýva, že vo vzťahu k sťažovateľke, resp. jej právnemu zástupcovi, ako ani k veci sa necíti byť zaujatou. Rovnako samotné správanie sudkyne nijako nespochybňuje jej subjektívnu nestrannosť. Vzhľadom na uvedené teda nie je možné sudkyňu ústavného súdu Janu Baricovú považovať za subjektívne zaujatú.

14. Pokiaľ ide o objektívne hľadisko, námietkový senát v tejto súvislosti konštatuje, že právny zástupca sťažovateľky námietku zaujatosti vznesenú proti sudkyňi Jane Baricovej odôvodnil tým, že menovaná sudkyňa v inej právnej veci vedenej ústavným súdom ako sudkyňa spravodajkyňa v odôvodnení nálezu (sp. zn. I. ÚS 381/2022 z 1. decembra 2022) uviedla „*právne nedôvodné, skutkovo lživé a osobne ladené invetívny*“, čo vyvoláva jeho pochybnosť o jej nestrannosti pri rozhodovaní o ním podávaných ústavných sťažnostiach.

15. Po posúdení odôvodnenia nálezu sp. zn. I. ÚS 381/2022 z 1. decembra 2022 v zmysle argumentácie uplatnenej v námietke zaujatosti ústavný súd dospel k záveru, že z objektívneho hľadiska nie je daný dôvod považovať sudkyňu Janu Baricovú za vylúčenú. Úsudok, ktorý uviedla v odôvodnení uvedeného nálezu, vychádza z konkrétnych okolností súdnej veci a podľa názoru námietkového senátu nie je objektívne spôsobilý vyvolať opodstatnenú obavu o zaujatom postoji sudkyne voči právnomu zástupcovi sťažovateľky.

16. Vznesená námietka zaujatosti nevyvoláva v kontexte rozhodovania vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 567/2024 zo subjektívneho, ako ani z objektívneho hľadiska

oprávnené pochybnosti o nestrannosti sudkyne ústavného súdu Jany Baricovej. Preto námietkový senát rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia (bod 1 výroku tohto uznesenia).

17. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2024

Peter Molnár
predseda senátu